

บทวิจารณ์หนังสือ

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิดา มิตรานันท์

ชื่อหนังสือ	ล่ามภาษามือ ในมุมมองของคนหูหนวก
ชื่อผู้แต่ง	ดร.มลิวัดย์ ธรรมแสง
สำนักพิมพ์	พลก๊อปปี้เซอร์วิส แอนด์ ซัพพลาย 285/3 ซอยสวนอ้อย 2 (ซอยกลาง) ถนนราชวิถี 38 แขวงดุสิต เขตดุสิต กทม. 10300 poncopy.service@gmail.com
ปีที่พิมพ์	2563
คำสำคัญ	ล่ามภาษามือ คนหูหนวก
จำนวนหน้า	84 หน้า
ราคา	150 บาท

เกี่ยวกับผู้แต่ง

ดร.มลิวลย์ ธรรมแสง ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย Gallaudet สหรัฐอเมริกา เป็นครูสอนคนหูหนวก รุ่นที่ 3 ของประเทศไทย รองจากมร.หญิง เสริมศรี เกษมศรี ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มการศึกษาสำหรับคนหูหนวกในประเทศไทย เป็นท่านแรก และคุณหญิงกมล ไกรฤกษ์ ซึ่งเป็นผู้ประดิษฐ์ตัวอักษรสะกดนิ้วมือภาษาไทย ซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วไปในวงการการศึกษาพิเศษ

ดร.มลิวลย์ ธรรมแสง ที่นำหลักการศึกษาแบบรวมและผู้บริหาร หรือ Total Communication ลงสู่การปฏิบัติ โดยเริ่มที่โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดชลบุรี และโรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์

ดร.มลิวลย์ ธรรมแสง มีผลงานสำคัญ ๆ ที่เป็นตำราฝึกหัดครูการศึกษาสำหรับคนหูหนวกหลายเล่ม ทั้งด้านการสอนพูด เช่น หนังสือการสอนพูด การอ่านริมฝีปาก หนังสือสำหรับนักเรียนคือ วันนี้ฉันได้ยินแล้ว ส่วนหนังสือที่เกี่ยวกับภาษามือ เช่น ล่ามภาษามือ นอกจากนั้นยังมีงานแปลที่ใช้สำหรับการฝึกล่ามภาษามืออีกหลายเล่ม เช่น การแปลตาม และหนังสือการแปลพร้อม เป็นต้น ซึ่งหนังสือดังกล่าวเป็นเอกสารสำคัญที่วงการพัฒนาล่ามภาษามือใช้เป็นเอกสารการสอนล่ามที่สำคัญตลอดมา อนึ่ง ดร.มลิวลย์ ธรรมแสง เป็นที่รู้จักกันดีว่าเป็นล่ามภาษามือทางโทรทัศน์เป็นคนแรกในประเทศไทยอีกด้วย

รายละเอียดของหนังสือ

จากคำชี้แจงของผู้เขียน หนังสือล่าม ในมุมมองของคนหูหนวก ได้กล่าวว่า หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่ผู้เขียนได้แปลและสรุปเนื้อหาและใจความสำคัญจากหนังสือภาษาอังกฤษที่มีชื่อว่า Deaf Eyes on Interpreting ซึ่งเป็นหนังสือที่เป็นที่นิยมแพร่หลายมากสำหรับวงการการพัฒนาหลักสูตรล่ามภาษามือในสหรัฐอเมริกาและนานาชาติ ด้วยเหตุผลที่ว่า การให้บริการล่ามที่ดีมีคุณภาพเป็นอย่างไรนั้น จะต้องฟังความเห็นของผู้ใช้บริการล่ามตัวจริง ซึ่งหมายถึง คนหูหนวกที่เป็นลูกค้าคนสำคัญ ล่ามจะแปลดีหรือไม่ดีอย่างไรต้องถามคนหูหนวกเป็นหลัก

ในประเทศไทยมีการให้บริการล่ามภาษามือถือมาพร้อม ๆ กับการจัดการการศึกษาสำหรับคนหูหนวก ซึ่งเป็นเวลาเกือบ 70 ปีมาแล้ว ส่วนต่างประเทศนั้นมีมานานเช่นเดียวกัน แต่ในระยะเริ่มต้นก็เป็นบริการล่ามภาษามือในสหรัฐอเมริกาตามรายละเอียดของหนังสือเล่มนี้ ความพิเศษของผลงานที่ผู้เขียนได้รวบรวมมานำเสนอคือ เจ้าของบทความเดิมในภาษาอังกฤษนั้นเป็นคนหูหนวกทั้งหมด 32 คน เป็นชาย 15 คน หญิง 17 คน ที่มีการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต 18 คน มหาบัณฑิต 8 คน ปริญญาตรี 5 คน ต่ำกว่าปริญญาตรี 1 คน ผู้เขียนทุกคนเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้ใช้บริการล่ามภาษามือทุกคน

หนังสือล่ามภาษามือ ในมุมมองของคนหูหนวกเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาล่ามภาษามือ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เป็นสำคัญ เมื่อหนังสือเล่มนี้ได้รับการผลิตขึ้นมา ก็มีผู้ให้ความสนใจค่อนข้างมาก ทั้งที่เป็นนักศึกษาพิเศษ ล่ามภาษามือ และคนหูหนวกเอง จนทำให้ต้องตีพิมพ์เป็นครั้งที่ 3 ในรอบ 1 ปี

รูปแบบของหนังสือ

หนังสือเล่มนี้แบ่งเป็น 4 ตอน แต่ละตอนจะประกอบด้วยบทความสรุปจำนวนไม่เท่ากัน กล่าวคือ

ตอนที่ 1: ประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับงานล่ามในมุมมองของคนหูหนวกมีจำนวน 3 บทความ คือ

บทที่ 1 ความสำคัญของการเล่าเรื่องเกี่ยวกับการลดพลังอำนาจของคนหูหนวก

บทที่ 2 ทีมในฝันของคนหูหนวก

บทที่ 3 ความรับผิดชอบและความโปร่งใสภาคส่วนที่สำคัญของการล่ามที่มีคุณภาพที่ขาดหายไป

ตอนที่ 2: ความเข้าใจในประเด็นต่าง ๆ ตามมุมมองของคนหูหนวก ประกอบด้วย 5 บทความ คือ

บทที่ 4 ล่ามภาษามืออเมริกันในระดับอุดมศึกษาที่จัดการเรียนร่วม: การปฏิบัติงานที่มีคุณภาพและผลกระทบที่มีต่อการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม

บทที่ 5 หัวใจของล่ามตามมุมมองของคนหูหนวก

บทที่ 6 การเคลื่อนไหวของศีรษะในภาษามืออเมริกัน: อากัปกิริยาที่สำคัญในการแปล

บทที่ 7 ชื่อเสียงใครกันแน่ที่เสียหาย

บทที่ 8 การใช้โซเชียลมีเดียเป็นเครื่องมือในการเสริมพลังศักยภาพ

ตอนที่ 3: การค้นหาเรื่องราวที่เกี่ยวกับล่ามในมุมมองของคนหูหนวก: เกี่ยวกับการล่ามในเรื่องพิเศษเฉพาะทาง ประกอบด้วย 8 บทความ คือ

บทที่ 9 การอุดมศึกษาความคาดหวังที่สูงกว่าและบทบาทหน้าที่ที่ยุงยากของล่าม

บทที่ 10 จากมุมมองของนักวิชาการหูหนวก: การล่ามในบริบทที่ซับซ้อนในระดับอุดมศึกษา

บทที่ 11 กรณีศึกษาในการประชุมนานาชาติ: กรอบแนวคิดในการล่ามที่ยุติธรรม

บทที่ 12 เหนือความไว้วางใจ: การป้องกันเกียรติยศของฉันในฐานะเป็นนักวิชาการหูหนวก

บทที่ 13 ล่ามทางการศึกษาในมุมมองของคนหูหนวก

บทที่ 14 ฟังทางนี้หน่อยนะ

บทที่ 15 การเดินแท่งไม้ต้องใช้คนสองคน: การสร้างหุ่นส่วนที่ไม่มีที่ติในโลกธุรกิจ

บทที่ 16 ล่ามด้านสาธารณสุขชุมชน

ตอนที่ 4: มุ่งไปข้างหน้าด้วยมุมมองของคนหูหนวก ประกอบด้วย 4 บทความ คือ

บทที่ 17 การแก้ปัญหาความขัดแย้งทางวัฒนธรรมและความหมายของการล่าม

บทที่ 18 องค์ประกอบสำคัญของการเป็นล่ามคนโปรด

บทที่ 19 การล่ามในเนื้อหาพิเศษที่มีประสิทธิภาพโดยใช้ยุทธวิธีของภาษามืออเมริกัน

บทที่ 20 คุณชื่ออะไร คุณมาจากไหน และบทส่งท้าย

ความเห็น

วิชาชีพล่ามภาษามือ นับเป็นวิชาชีพที่ขาดแคลนสาขาหนึ่งในประเทศไทย เนื่องจากมีคนพิการทางการได้ยินที่จดทะเบียนเป็นคนพิการทางการได้ยินและสื่อความหมายกับกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีจำนวนมากเป็นลำดับที่สองรองจากกลุ่มคนพิการทางด้านร่างกายและสุขภาพ คนพิการทางการได้ยินในประเทศไทยใช้การสื่อสารโดยการใช้ภาษามือเป็นหลัก ภาษามือเป็นภาษาที่ได้รับการยอมรับกันทั่วโลกว่าเป็นภาษาสำหรับคนหูหนวก และเป็นภาษาที่มีส่วนประกอบของภาษา มีคำศัพท์ และระเบียบของภาษาหรือไวยากรณ์เป็นของตนเอง ที่แตกต่างจากภาษาพูดโดยทั่วไป ภาษาทุกภาษาไม่ว่าจะเป็นภาษาพูดหรือภาษามือต่างก็มีวัฒนธรรมของภาษาที่เป็นเอกลักษณ์ของภาษาของตนเอง และแตกต่างจากระเบียบไวยากรณ์ของภาษาอื่น การที่คนใช้ภาษาต่างกัน การล่ามจึงเกิดขึ้นเพื่อเชื่อมต่อการสื่อสารระหว่างผู้ใช้ภาษาที่แตกต่างกัน

หลักสูตรการพัฒนาล่ามภาษามือในประเทศไทยมีจำนวนจำกัด กล่าวคือ การศึกษาวิชาล่ามหลักสูตรปริญญาตรีมีเพียงสถาบันเดียวคือวิทยาลัยราชสุตา มหาวิทยาลัยมหิดล ส่วนล่ามระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ก็มีเพียงมหาวิทยาลัยสวนดุสิตเท่านั้น นอกจากการผลิตล่ามที่มีจำนวนจำกัดแล้ว เอกสารการพัฒนาล่ามภาษามือยังมีน้อยมาก หนังสือเล่มนี้เป็นเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาล่ามเล่มล่าสุด และที่สำคัญคือเป็นการรวบรวมความคิดเห็นของคนหูหนวกหลากหลายอาชีพ ตั้งแต่นักวิชาการการศึกษา ล่ามวิชาชีพที่เป็นคนหูหนวกเอง ผู้บริหารโครงการ ผู้บริหารหน่วยงานเอกชน ตลอดจนอาจารย์ในมหาวิทยาลัยและเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรพัฒนาศักยภาพล่ามภาษามือโดยตรง

ประเด็นสำคัญที่มีผู้อ่านจะได้รับจากหนังสือเล่มนี้ คือ การสะท้อนปัญหาการล่ามที่ด้อยคุณภาพว่าส่งผลกระทบต่อผู้รับบริการที่เป็นคนหูหนวกในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างไรบ้าง เช่น ประสบการณ์ของคนหูหนวกในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเรียนร่วม ในระดับอุดมศึกษา ในสถานการณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุข ที่คนหูหนวกประสบปัญหาจากการล่ามที่ด้อยคุณภาพและขาดจรรยาบรรณวิชาชีพ การประชุมสัมมนาที่หากล่ามไม่มีคุณภาพ จะส่งผลให้คนหูหนวกพลาดโอกาสในการรับข้อมูลข่าวสารที่เท่าเทียมตามสิทธิที่แท้จริงตามกฎหมาย การใช้ล่ามในการแสดงศักยภาพของตนเองของคนหูหนวกในฐานะนักวิชาการ นักจัดโครงการต่าง ๆ ที่งานอาจจะล้มเหลว ไม่บรรลุเป้าหมาย หากได้รับบริการจากบริการล่ามที่ไม่มีคุณภาพดังกล่าว

ในตอนท้าย 4 เป็นตอนสุดท้ายคนหูหนวกที่เป็นผู้เขียนบทความต่าง ๆ ในบทความ ๆ ได้ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์สำหรับหลักสูตรการพัฒนาล่ามภาษามือและผู้ปฏิบัติงานเป็นล่ามภาษามือจะได้นำมาเป็นข้อคิดในการพัฒนาบริการล่ามภาษามือได้เป็นอย่างดี เช่น การเป็นล่ามที่ดี ล่ามจะต้องมีความรู้ในภาษาต้นทางและภาษาปลายทางที่ตนจะต้องสื่อสารเป็นอย่างดี ต้องรู้จักวัฒนธรรมของภาษาที่แตกต่าง รวมทั้งการมีเจตคติที่ดีต่อผู้รับบริการคือคนหูหนวก มุมมองของคนหูหนวกตอนล่ามคนโปรดคือ ล่ามนั้นนอกจากจะมีทักษะภาษาที่ดี มีเจตคติที่ดีต่อคนหูหนวกแล้ว การทำงานแปลหรืองานล่ามที่ราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ล่ามกับคนหูหนวกควรมีการทำงานร่วมกันเป็นทีม ศึกษาและยอมรับซึ่งกันและกัน ให้บริการด้วยความจริงใจเต็มที่เต็มศักยภาพ งานล่ามจึงจะเป็นงานที่มีคุณภาพและเป็นที่ยังพอใจของผู้รับบริการ

วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ

หนังสือเล่มภาษามือ ในมุมมองของคนหูหนวก นอกจากเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาบุคลากรด้านภาษามือแล้ว หนังสือเล่มนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานภาษามือทุกคนในการปฏิบัติตนและการพัฒนาทักษะภาษามือและภาษาพูด ที่มีทั้งคุณภาพและเป็นที่ยังพอใจของผู้รับบริการได้เป็นอย่างดีอีกด้วย